

Анастасія
Шевердіна

Поміж нас

Оповідання

Народилася 7 червня 1989 року в Луганську. У 2006 році закінчила СШ №26 із золотою медаллю, у 2004 році — Луганську художню школу.

Навесні 2006 року видала роман-фентезі “На краю фантазії”, відзначений першою премією в номінації “Російська проза” на обласному літературному конкурсі “Молоді голоси”. У квітні 2007 року була нагороджена Міжнародною літературною українсько-німецькою премією імені Олеса Гончара. Брала участь у художніх виставках в Україні, Польщі, Японії. Лауреат та дипломант міських і обласних художніх конкурсів. Має досвід роботи на обласному радіо.

Сьогодні — студентка II курсу факультету української філології ЛНУ імені Тараса Шевченка спеціальності “Літературна творчість”.

Ігор визирав у вікно, сховавшись за шторою. Сьогодні, після стількох зимових хурделиць і морозів, було на диво тепло і сухо. Сутінки лагідно сповивали брудне подвір'я, і в душу мимохіть прокрадався солодкий передвесняний смукток. Це був вдалий час для самотньої прогулянки, проте ще не надто пізній, щоб прогулянка відбулася. Такі вечори завжди дарують розраду — навіть йому, навіть у переддень операції.

Із синього мороку впливли та увійшли до тьмяного кола світла від ліхтаря двоє людей — чоловік і жінка. Дівчина стояла до Ігоря обличчям, проте він не міг його як слід роздивитися. Незнайомка немов підстрибувала від щастя, відкидала на плечі довге золотаве волосся і дзвінко сміялась. Юнак натомість був млявий, пригнічений і постійно озирався, ніби боявся нападу. Дівчина взяла його за руки, і вони помінялися місцями. Тепер світло виразно окреслювало обличчя юнака, і Ігор здригнувся. Вадим Плющ! Дійсно, Вадим — його колишній найкращий друг. Якщо, звичайно, можна так казати. Коли вже людина згодилася залишити свою прихильність до тебе в минулому, то, мабуть, не слід називати її другом. Тим паче — найкращим.

Серце Ігоря болісно стиснулося. Був час, коли вони були щасливими, коли вони були разом, а потім нікому не потрібний подвиг звів між ними стіну.

Він і досі пам'ятає, як це сталося — яскраво, у деталях, немов би це відбулося вчора, а не п'ять років тому. Вони разом склали вступні іспити до університету й у піднесеному настрої вертали додому. Сутеніло, як зараз; липневий вечір був спекотним і задушливим, але Ігорю було прохолодно — ще не зовсім вийшли з нього передекзаменаційне хвилювання та колотнеча. Вони зайшли у провулок і залишили позаду сяйво нічних вітрин і шум автомобілів. Друзі сміялись, і невтомний хлопчачий регіт відлунював десь далеко у темряві.

Навколо було тихо, декілька вікон сяяли серед ночі золотавими плямами, аж раптом гарчання скаламутило спокій провулка. На них мчала зграя собак — сильних, великих, роздратованих. Хлопці щодуху кинулись до проспекту, але Вадим затнувся і впав на теплу ще землю. Збентежений Ігор спинився. Попереду, всього у кількох кроках — багатолюдна вулиця, залита рятівним світлом, позаду — найкращий друг, який безпорадно плазує в пилюці, і вийскаженої собаки, що вже схопила Вадима за штани. Як хотілося втекти, вибігти між люди і, втамувавши сльози, волати, волати, волати! Але ж ні — ось біля ніг здригається нажахана людина, яка вже не в змозі підвестися — і він не міг її покинути, не міг віддати її смерті. І тоді Ігор затупав ногами і щосили за-

кричав, кличучи на допомогу, а коли зграя на хвильку відсахнулася, впав на землю і затулив собою друга. А потім — гарчання, слиняві пащі, стогін і суцільний біль. Біль, який не минувся і досі.

Через декілька днів Вадим завітав до лікарні. Сів на красчок кушетки і безбарвно кинув: “Я не знаю, як мені жити надалі. Думаю, тут наші стежки розходяться”. Ігор не міг говорити, а якби й міг, не сказав би нічого. Вражений, принижений, він не мав сили навіть заплакати.

Так, п’ять років минуло, а їхні стежки так жодного разу й не перетнулися. Позаду — біль, втрачені ілюзії, попереду — нескінченні операції, зламане життя навіть навіки скаліченої людини. Вадим швидко збагнув, як жити далі: закінчив університет, знайшов роботу, одружився з дівчиною свого рятівника. А що залишилось Ігорю? Зрада, страх, ненависть до себе. І жах у очах матері, яка примушує себе дивитися на сина, і зневага сусідів, які називають його потворою, і жодного дзеркала, в якому Ігор міг би побачити суцільний шмат м’яса, і нічні прогулянки, і маска, і жодної надії.

А він — той, кого Ігор врятував, той, хто не зміг би жити без обличчя, той, хто не вимовив жодного слова подяки — стоїть у тьмяному колі світла і обіймає не дружину, ні, — чарівну дівчину із золотавим волоссям, яка нічого не знає про жахливий випадок тієї літньої ночі.

Ігор відійшов від вікна. Більше не хотілося гуляти, не хотілося жити. Хотілося бігти до Олени, яка могла б стати його, а не Вадима, дружиною, і кричати, що вона помилилася, що Плющ врешті зрадив і її, і що так їй і треба. Зрадник зрадив зрадника. Це природно. А от те, що він — молодий, розумний, сильний, відповідальний — ніколи не зможе жити так, як вони, — це неприродно. Це несправедливо. Це цілком... інакше...

Післяопераційний ранок завжди буває невимовно складним. І хоча Ігор з кожною наступною операцією певною мірою звикав до всіх незручностей і прикростей моменту, коли анестезія вже не діє, а скаламучена свідомість ще не контролює прояви болю, він змусив себе розплющити очі й помацати забинтоване обличчя. Цього разу йому намагалися

зліпити ніс. Звісно, цей ніс не буде схожим на усі інші, проте він, принаймні, буде. Якщо, звичайно, чергова спроба лікарів буде вдалою і тканина добре приживеться на пошматованому обличчі.

Ігор досконало вивчив цю лікарню, яка за стільки років вже стала йому другою домівкою. Із закритими очима він міг би у деталях змалювати палату або гуляти просторими коридорами. Тут він спілкувався майже із усіма хворими, проте до певного часу. В решті-решт, їхні пов’язки знімали, і всі вони — у кращому або гіршому стані — вирушали по домівках, а він, так і не зустрівши жодного разу людину, схожу на себе, залишався у лікарні — загадковий пацієнт, незмінний квартирант операційної.

Двері відчинилися, і двоє санітарів занесли до палати дівчину із зав’язаними очима. Дівчина пручалася, і головний лікар Сергій Петрович був змушений стримувати її за руки.

— Зрозумій же, Надю, тобі потрібен лікарський відділ більш вузького профілю! — голосно пояснював огрядний чоловік, борючись із тонкими кінцівками, що звивалися і вислизали з його рук. — Звісно, тут працюють професіонали, і наші окулісти допоможуть тобі, проте я волів би перевести тебе до спеціалізованої клініки. До того ж у жіночих палатах немає місць, і ти змушена будеш знаходитися серед чоловіків. Дозволь мені віддати тебе Карачевському!

— Не хочу Карачевського! — галасувала дівчина. — Не хочу, не хочу! Я хочу залишитися з тобою! Тут, з тобою! З тобою!

— Та досить вже смикатися! — закричав завжди флегматичний Сергій Петрович і від злості затупав ногами. — Це шкідливо! Припини істерику!

Пацієнтка схлипнула і заспокоїлася.

— Сергієчку, любий, залиши мене тут! Я так боюся, — шепотіла вона, стискаючи його долоню у своїх. — Роби що завгодно, але не кидай мене. Хай буде, що буде!

— Ех! — зітхнув головний лікар і махнув рукою. — Кладіть тут.

Санітари обережно перетягли дівчину на ліжко і поправили хустку на голові. З-під квітчастої тканини вислизнуло і обвило сніжно-білу шию золотаве пасмо.

Пацієнтка і лікар ще довго шепотіли, але Ігор вже не слухав. Спостереження сварки так стомило його, що хлопець невдовзі заснув.

Коли Ігор прокинувся, сонце вже сідало, і прямокутники світла від великого вікна витягнулися і відповзли до іншого боку палати. Перед очима все ще плив туман, у порожній голові наполегливо гула одна-єдина думка: “Чи вдався цього разу ніс?” Пацієнти у палаті мляво ворушилися: хтось смоктав сік, хтось гортав газету.

Дівчина навпроти нього (Ігор згадав, що її звати Надя) лежала тихо і не порушно, ніби мертва. Йому навіть здалося, що вона не дихає, але, придивившись, Ігор упевнився, що простирadlo ледь-ледь підіймається, і почав роздивлятися стелю. Цьому заняттю він, напевне, присвятив хвилину двадцять, оскільки, коли його відволікли голоси у палаті, сонце вже сіло і медсестра увімкнула світло.

Ігор скинув свою дивну відстороненість і прислухався до голосів.

— Ти знаєш, хто це зробив? Знаєш, хто випік мені очі кислотою? Знаєш?! — сичав знайомий жіночий голос. — Так, твоя люба дружина!

— Ну то й що? — мляво відповів чоловік у білому халаті, який стояв біля ліжка Наді спиною до Ігоря.

— Що?! — скрикнула дівчина. — Чому я не знала про неї? Чому ти не сказав, що одружений? Через тебе я тепер — негативний персонаж, злодійка, яка заслужила на покарання! Через тебе я тепер не можу ненавидіти свого ворога, бо я його розумію!

— Припустим, я сказав би тобі про неї, — знехотя відповів чоловік. — Але це нічого б не змінило. Ти ж була закохана у мене, як кішка.

— Я, на горе, і зараз закохана! — зітхнула Надя. — А ти? Що ти мені скажеш?

— Я не знаю, як мені жити далі, — протяг чоловік.

Ігор майже не скрикнув від подиву і болючих спогадів. Той самий голос, та сама фраза! “Не може бути”, — стиснувши зуби, подумав він.

Надя насилу підняла голову, і Ігор уявив, як хочеться дівчині зараз побачити негідника крізь товстий шар вати й бинтів.

— Не знаю, — поплямкавши, продовжував відвідувач. — Думаю, тут наші дороги розходяться.

— На біса! — дико, страшно закричала хвора, сідаючи на ліжко і скидаючи простирadlo. — Як тобі жити?! Тобі?! До чого тут ти, Вадиме?! Це я осліпла! Я навіть твою гидку пику не зможу побачити, а я ж художник! Зрадник! Ти використав мене для розваги, а тепер кидаєш, злякавшись труднощів?! Боїшся, що інвалід буде мати до тебе претензії?!

Вадим, задкуючи, відходив до дверей.

— Не бійся! — волила дівчина, б'ючи повітря руками і захлинаючись слиною. — Я нічого від тебе не хочу! Але знай: якщо вийду звідси, я тебе вб'ю, негіднику! Я знищу тебе, як ти мене знищив! Ненавиджу! Ненавиджу тебе! Будь ти проклятий!

Чоловік вибіг з палати, а Надя, на мить зіп'явшись на ноги, скрикнула і впала на підлогу. Жінки у палаті заголосили, а парубок з ампутованою рукою закричав на них і побіг по допомогу.

Через хвилину медсестри підняли дівчину і поклали на ліжко. Вона всім тілом здригалась і огидно белькотіла. Піна стікала з її синіх губ по щоці аж за шию.

Ігоря трусило. Серце, немов скажене, калатало у грудях парубка і ледь-ледь не розірвалося, поки захеканий Сергій Петрович робив хворій укол, а медсестри пропонували свідкам жахливої сцени заспокійливе.

Проковтнувши таблетку, Ігор заплющив очі. Поволі зойки і зітхання у палаті стихли. Хворі забажали відпочинку, і хтось вимкнув світло. Ігор вслухався в задушливу темряву, намагаючись виділити з-поміж інших тихе дихання Надії. Йому вперше було страшно за когось більше, ніж за себе.

Зранку Ігоря забрали на перев'язку. Коли він повернувся, Надя так само тихо лежала на ліжку і не ворушилася. Насилу відірвавши погляд від її довгого волосся, яке розсипалося по подушці, ніби сонячне проміння. Ігор зітхнув і ліг. За вікном дощ зміщувався із снігом, хмари мляво пливли на південь, обіцяючи тривалу негоду. Від нудьги і болю Ігор відразу ж заснув; після обіду його знову захопила дрімота. Провівши таким чином день, він змушений був зустрічати ніч із широко відкритими очима. Відтоді,

як світло згасло у палаті, він жодного разу навіть не позіхнув і з неспокійним серцем слухав, як непоступлива зима кидає у шибки пригорщі води і льоду.

Приблизно опівночі двері відчинились і огрядна людина, прослизнувши до палати, схилилась над Надею.

— Нарешті, — сердито промовила дівчина. — Скільки вже можна чекати?

— Вибач, у мене хворі, — пошепки відповів чоловік, і за голосом Ігор впізнав Сергія Петровича. — Що ти хотіла?

— Хотіла сказати, що ти жорстокий лицемір і жалюгідний брехун, — схлипнула пацієнтка. — Ти казав, що зір неодмінно повернеться, а Карачевський запевнив, що не варто і сподіватися! Ну, чого мовчиш? Соромно? От і добре, бо мені боляче, мене роздирає від клятого болю!

— Чого ж не сказала раніше? — стурбовано докорив її лікар. — Де болить?

— У грудях болить, — зітхнула Надія. — Серце...

— Серце ти мені ніколи не довіряла, — прохолодно відповів Сергій Петрович. — Тож, я і не візьмуся...

— Ти ж можеш позбавити мене від страждань?

— Я працюю над цим, повір, працюю старанно...

— Ні, я не про те, — перервала дівчина. — Я не зможу так жити. Я не хочу жити у п'ятмі. Якщо вже я стала калікою, я не бажаю бути нею довго. Я знаю, Сергію, є спеціальні уколи. Вони присипляють, звільняють від обтяжливого життя, від болю, від страху. Звільни мене, Сергію, бо сама я не зможу!

— Ти не при собі, — головний лікар із жахом відкинув простягнені до нього руки. — Не вигадуй дурниць! Ти сильна, молода, вродлива жінка, ти майже здорова, ти маєш жити! Евтаназія — це останній засіб, це найвідчайдушніший рятунок від фізичних страждань.

— А щодо духовних?! — вигукнула дівчина. — Це не рахується?!

— Тихше! — Сергій Петрович благогально склав долоні. — Заспокойся! У нашій країні це не дозволено, це розглядається як вбивство!

— Ну то вбий! Ти ж казав, що кохаєш мене, то вбий заради кохання! Не будь егоїстом! Не примушуй мене стражда-

ти, аби тільки тобі насолоджуватися моєю присутністю.

— Я присягав, що буду боротися за кожне життя, що стану на сторожі людського здоров'я! — відрізав головний лікар. — І я не посмію відібрати їх, особливо у того, кого кохаю!

— Ти ж лікар, ти повинен бути гуманістом! — зашепотіла Надія, у відчаї кидаючись на лікаря і стискаючи його в обіймах. — Будь ласка, допоможи мені!

Сергій Петрович насилу відірвав дівчину від себе і кинув на ліжко.

— Дай мені спокій! — скрикнув він і побіг геть, залишивши двері відкритими. Надія зітхнула, лягла на бік і накрила голову ковдрою.

Ігор обережно підвівся і вийшов з палати.

У кінці коридору на столі поряд з великим журналом, телефоном і шафкою із різноманітним медичним приладдям тьмяно горів нічник. Чергова зникла, і замість неї на посту здригався від беззвучних ридань головний лікар. Ігор крадькома підійшов до нього з надією непомітно прослизнути до вбиральні, не потурбувавши при цьому засмученого чоловіка. Проте Сергій Петрович почув кроки і підняв червоне обличчя, витираючи очі великими кулаками.

— Куди це ви зібралися? — тоненьким жалібним голосом запитав він.

— Я за природньою потребою, — відповів Ігор, пориваючись іти далі.

Лікар схопив його за руку.

— Ви чули?

Сльози безперервно лилися з його ладідних очей.

— Сергію Петровичу, — намагаючись вкласти у свій голос якнайбільше співчуття, наблизився до лікаря Ігор, — вона звикне.

— Ні-ні, — захитав головою чоловік. — Не звикне. Я давно товаришую з Надією, я знаю її краще, ніж будь-хто, навіть краще, ніж вона сама себе знає, і відчуваю, що вона не змириться. От ви, Ігорю, — ви сильний чоловік. Я спостерігаю за вами п'ять років, і ви ніколи не скаржилися. Вам не так боляче, бо ви інший.

— Я такий самий, — заперечив Ігор, вириваючись з рук товстуна. — Я — людина. І мені так само боляче, але я навчився терпіти. Я не скаржився, бо

всі хотіли бачити у мені чоловіка, бо так всім зі мною було б легше, і я змушений був стати сильним.

— Я не можу її змусити! — Сергій Петрович скривився і заридав ще сильніше. — Вона така вродлива, така розумна, така талановита! Я все б для неї зробив! Що там та присяга! Я порушив би будь-яку клятву, аби вона була щасливою! А вона не хоче бути щасливою зі мною, вона хоче бути щасливою наодинці! Хоче піти! За що це їй? Якби я міг, я віддав би їй і зір, і життя, та я безсилий! Навіщо мені допомагати іншим, якщо я не можу допомогти їй!

І він схилився над столом, б'ючи об нього головою.

— Не треба, Сергію Петровичу! — роздратовано скрикнув Ігор, не наважуючись доторкнутися до лікаря.

— Залиш мене! — проридав чоловік, ховаючи обличчя у долонях. — Що за життя?! Навколо самий жах, самі потвори! І вона, вона — мій космос, моя душа — тепер ніщо, одна з них! Боже, як огидно! Боже!...

Ігор швидко відвернувся і пішов назустріч темряві.

Ігор погано спав цієї ночі, і тепер блідий березневий день видавався йому жахливим. Ранок зіпсувала перев'язка, зроблена як завжди необережно, тому він самотньо сидів на підвіконні, ігноруючи всіх присутніх у палаті, і утримував свої думки навколо двох звичайних предметів — свого нещасливого життя і Вадима Плюща, який мав би вже стати божевільним горбанем силою Ігоревих прокльонів.

Оскільки жалітися Ігор не звик, а жалість до себе роздирала йому груди, він так захопився солодким самокатуванням, що зовсім забув про плин часу.

Від думок його відволік лише Сергій Петрович, який по обіді увійшов до палати і голосно привітався з пацієнтами.

Ігор скося глянув на товстуну і помітив, що той тримає у руках три великих яскраво-зелених яблука.

“Спробую здогадатися, для кого це”, — посміхнувся про себе Ігор і вирішив поспостерігати за лікарем.

Сергій Петрович, сором'язливо нахиливши голову, підступився до Надії і по-

клав яблука їй на коліна. Вона доторкнулася до яблука і наморщила носик.

— Що це?

— Яблука, — прошепотів лікар.

— Це я зрозуміла, — обурилася дівчина. — Навіщо ти їх приніс?

— Ти ж просила...

— Я — просила?! — скрикнула Надія. — Тобі наснилося?

— Не вигадуй, Надю, — жалібно промовив Сергій Петрович. — Я зранку заходив, і ти казала, що хочеш яблук, і неодмінно таких от зелених.

— Ну, то було зранку, — позіхнула хвора. — Треба було довше ходити: я б не тільки яблук перехотіла, а вже б і померла від старості.

— То чого ти хочеш тепер?

— Полуниць.

— Березень надворі, — зітхнув лікар. — Немає полуниць...

— Нема — то і не треба! Забери свої яблука! Сергій Петрович не поворухнувся.

— То забереш? — погрозово запитала дівчина.

— Пригости кого-небудь...

— І не подумаю. Не хочу нічого твого, — вона скинула яблука на підлогу і зашепотіла. — Збирай, збирай, Сергію, навіщо добру пропадати.

Під пильними поглядами пацієнтів Сергій Петрович важко опустився навколішки і склав яблука до подолу халату. Надмірна вага нахилила його до землі, і він насилу встав, спершись ліктем на тумбочку.

— Підняв? — голосно засміялась Надія, прислуховуючись до його важкого дихання. — Принизився до того, аби забрати відкинутий подарунок? Я б ніколи і нізащо не забрала!

— Подобається наді мною знущатися? — закричав Сергій Петрович, стискаючи яблука тремтячими руками. Здавалося, він вагається — відкинути їх геть чи сховати до кишені. — Подобається мене принижувати?

— Це дуже легко, — посміхнулася пацієнтка. — Не треба і старатися.

— Зле вередливе дівчисько! — вигукнув лікар. — Марнослава дурепа! Добре, що ти осліпла! Біль піде тобі на користь! — і вибіг з палати, гримнувши дверима.

Надя сердито відкинула за спину жмуток сонячного проміння і ображено скри-

вила губи. Ігорю ані на хвилину не стало її шкода: він був впевнений, що вона засмучена не через хворобу, а через те, що розвага з лікарем так швидко закінчилася. Піддавшись якомусь незрозумілому поклику, Ігор підійшов до дівчини і сів поруч з нею на зім'яте простирадло.

— Даремно ви не забрали яблука, — насміхаючись, промовив парубок. — Такі вже вони були свіжі і соковиті!

— Що тобі? — скрикнула Надя.

— Нічого, — знизав плечима Ігор. — Я просто сиджу. Вам це неприємно?

— Мені однаково, — фиркнула, наче роздратована кішка, дівчина.

— От і добре, — лагідно відповів Ігор.

Вони просиділи мовчки лише кілька секунд, коли Надія почала вовтузитися і сопти носом.

— Ну то й що? — не витримала вона. — Хто ти?

— Ігор, — представився хлопець.

— А чому ти тут?

— Через ніс.

— А я через очі, — зітхнула Надя.

— Все налагодиться, — пообіцяв Ігор.

— Навряд чи...

— Навіщо ви так із Сергієм Петровичем? — з докором промовив Ігор після хвилини роздумів і мовчання. — Він хороша людина.

— Він ніякий. Він — величезна сіра пляма.

— Він допомагає людям. Він вас кохає.

— Він допомагає і кохає, бо так треба. Повір, він волів би померти, розчинитися без сліду, бо його все обтяжує. Він кохав мене, бо я нічого не боялася. Він не хотів бути поряд — він хотів бути мною. А тепер я така, як він — сіра пляма на яскравому полотні. Тепер він вже не буде мене кохати. Ніхто не покохає зламану, безсилу людину. Навіть я сама себе не покохала б! Втім, ти не зрозумієш...

— Чому ж? Я теж відчуваю себе знищеним...

— Через ніс? — посміхнулася Надя. — Це смішно!

— Може й так, — погодився Ігор.

— Звісно, що так. Чоловік ніколи не повинен здаватися. Він повинен завжди йти до кінця — навіть у найгіршому своєму задумі.

“Певно, як Вадим”, — хотів зіронізувати Ігор, але не наважився.

— Тоді Сергій Петрович — справжній чоловік, — зауважив хлопець. — Він не здається навіть тепер, коли ви здалися.

— Маленьке серце у нього і любов маленька. А людина має зробити у житті щось визначне. От ти, наприклад, ти зробив що-небудь велике?

— Так, — глухо відмовив Ігор. — Велику помилку.

— І яку? — з цікавістю запитала Надя, присуваючись до співбесідника.

Ігор встав і глянув на неї згори вниз.

— Невиправну.

День добігав кінця, а до Надії так ніхто і не підходив. Дівчина почувала себе самотньою й ображеною. На увагу Сергія Петровича вона, звісно, зараз не розраховувала, але Ігор хвору зацікавив, і їй хотілося познайомитися з ним ближче. Надя любила бути у центрі уваги, а оскільки іншої компанії у неї не було, сумний хлопець із травмованим носом неминуче потрапив у поле Надіїних інтересів.

Дівчина здогадувалась, що ліжко Ігоря десь поруч, і, остаточно знудьгувавшись, голосно його покликкала.

Ігор, як завжди, сидів на підвіконні і думав свою сумну думу. Особисте нечестя так сильно його поглинало, що дівчина із золотавим волоссям відійшла на другий план, і її дзвінкий голос здивував та навіть роздратував хлопця.

Він знехотя підійшов до Наді і схилився над ліжком.

— Чогось бажаєте?

— Посидь зі мною, — попросила дівчина, посуваючись вбік і звільняючи Ігорю місце. — Мені сумно.

— Мені теж сумно, — зітхнув Ігор і опустився на краєчок ліжка. — І взагалі я не вмію розважати жіноцтво.

— Ну то й не треба розважати, — погодилась Надя. — Просто побудь поряд. Ти ж не знаєш, як страшно бути сліпим.

— Здогадуюсь, — похилив голову Ігор. — Іноді і зрячі люди не можуть помітити зло під самим своїм носом.

— Це інше, — заперечила дівчина. — Якщо не розгледів зрадника — побачиш наслідки. А я нічого не бачу — ні друзів, ні ворогів. Сама темрява навколо — холодна, непорушна, безкрая. Інколи здається, що мене замкнули у тіс-

ній комірчині, а інколи — що залишили посеред нічної пустелі. Так хочеться відкрити очі, відчутти, як світло тече під повіки, — і не виходить. Я боюся забути, який він, той втрачений світ, боюся йти вперед, бо мені ввижається, ніби стежки кинулися врозтіч з-під моїх ніг. Я боюся, що й інші осліпнуть, і ніхто у суцільному мороці мене не знайде, не простягне руки, і все зникне, немов би ніколи й не існувало. А часом я думаю, що нічого не було і не могло бути. Хто сказав, що ті видимі речі — справжні? Можливо, ми з самого початку перебували у мороці, навпаки мандрували через хаос. Хто скаже, як воно є? Хто скаже, як краще?

Ігор мовчав. Багато років тому забулися слова розради. А втім у його вустах вони набули б присмаку злої насмішки, бо він в них не вірив. Та й навіщо втішати — з цього моменту її життя піде шкереберть і порятунку від цього немає. Не треба сподіватися. Треба мати мужність змиритися з початком кінця.

Хлопець поглянув на Надію.

“Певно, важко буде сховати у темряві це тендітне тіло, і біле личко з пухкими губами, і дивовижне волосся, — подумав він. — Найтяжче, коли не знаходиш підтримки собі самому”.

— Не мовчи, — нагадала про себе дівчина, торкаючись Ігоревої руки. — Розкажи про себе.

— Не хочу.

— Розкажи будь-що, — попросила Надія.

— Я багато читав останнім часом, а жив мало, — задумливо промовив Ігор. — То ж можу розповісти про книги, але не про життя.

— Згода, — посміхнулася дівчина. — Починай. Я слухатиму уважно-уважно.

Ігор почав розповідати. Про загадки історії, про таємниці природи, про розквіт і занепад держав та сімей, про людей видатних і малопомітних. Розповідав весь вечір, і весь наступний день, і ще декілька днів потому, а вона припишкляла сиділа поряд, схиливши голову йому на плече. Вони втратили міру часу — зачудовані один одним, захоплені виром чужих життів. Об'єднані спільним горем, відрізані від усього світу, вони все-таки були щасливими...

Після огляду у головного лікаря Ігор повернувся до палати збентеженим і розгубленим. Звісно, хворий чекав цього моменту, але не думав, що він настане так швидко. Напроти, він хотів би віддалити його на багато-багато тижнів.

— І як наші справи? — весело поцікавилась Надія, коли Ігор підійшов до неї і взяв за руку.

— Не дуже, — похмуро відповів хлопець.

— Це ж чому?

— Тому, що мене сьогодні виписують.

Ігор розтиснув пальці і витончена жіноча долоня випала з його рук.

— Ну що ж... я тебе... вітаю...

— Дякую! — роздратовано вигукнув Ігор і відійшов до свого ліжка. У голові наморочилось, серце, як скажене, калатало у грудях. Він застиглими руками вигрібав з тумбочки речі, кидав на постіль, а потім у повному безладі перекладав до валізи.

Надія почула, як склянки дзеленчать в руках у Ігоря і тінь болю лягла на її біле чоло.

— Поспішаєш? — якимось злостиво запитала вона.

— Сама знаєш, — так само відповів Ігор. До палати увійшла медсестра і віддала Ігорю виписку.

— І давно ти знав?

— Сергій Петрович щось казав позавчора, проте я не звернув на це уваги...

— Ну звісно! — криво посміхнулася дівчина.

— Я провідаю тебе, — пообіцяв Ігор.

— Як хочеш, — позіхнула Надія.

Ігор взяв валізу і зупинився біля Надіного ліжка.

— Я йду.

— Йди.

Він хотів би обійняти дівчину, запевнити, що не забуде про неї, але її красиве обличчя було прохолодно-ворожим, і Ігоря шпигонула у серце образа.

“Невже я не причарував її, як вона мене? — з гіркотою подумав він. — Невже її радість, ніжність, турбота — все несправжнє? Невже вона зі мною гралася? Невже їй ні трохи не шкода розлучатися зараз? Одне ласкаве слово, одна посмішка — і я залишився б, проте... проте їй все одно”.

Ігор високо підняв голову і з невласливою йому пихою поважно промовив:

— Прощавай.

— Прощавай, — байдуже відповіла Надія.

Ігор покачав головою і вийшов.

Надія кілька хвилин нерухомо сиділа на ліжку, а потім лягла на бік і, обхопивши коліна руками, застогнала.

Вдома Ігоря зустрічала мати — сучорлява весела жінка із сніжно-білим волоссям. Після багатьох днів, проведених у лікарні, Ігор по-новому глянув на неї і жахнувся. Вона постаріла швидко, але непомітно для нього: за лічені роки зігнулася і посивіла, а хода її стала поспішною та невпевненою, немовби жінка, роблячи свої обережні кроки, мала ось-ось упасти. З жалем Ігор подумав, що весь цей час його цікавило лише власне перетворення, а життя людини, яка йшла поруч з ним через всі незгоди, цікавило найменше. Всі жертви, всі сльози сприймалися як належне, і хоча Ігор і вірив, що вона страждала ще більше за нього, він не міг цього собі уявити. Йому здавалося, що поза таким сильним болем, який він витримав сам, пролягає межа, за якою закінчується вже людина і все людське, а мати все одно була людиною — найкращою з усіх, всупереч усьому.

Розмовляючи з матір'ю, дивлячись телевізор, посмоктуючи гарячий чай, Ігор думав лише про Надію. Наступного дня він вже навіть одягся, аби навідати її у лікарні, але раптом згадав те байдуже обличчя, той безбарвний голос, і з відразом відкинув плаща. Відразу пригадалася і власна неповноцінність, виповз із сутінок свідомості і причаївся під серцем, неначе холодна гадюка, страх перед людьми. Ігор відчув спустошення, і, не звертаючи на матір жодної уваги, мовчки просидів біля вікна, схиливши важку, стомлену голову на долоню.

Наступного ранку сонце світило по-весняному яскраво і весело. Ігор зупинився посеред осяяної кімнати і закрив очі. Відразу провалилися в темну безодню старенькі меблі, підлога, золотий прямокутник вікна. Ігор відчув себе мізерною комахою посеред моторошної пустки, самотньою порошинкою у величезній чорнильній плямі.

— Боже, як страшно, — прошепотів Ігор. — Нехай що з цього вийде, нехай люди з мене насміються, але я її не покину.

Він поспіхом одягнув плащ, сховав обличчя у картатий шарф та вибіг з дому.

Надії здавалося, що від моменту виписки Ігоря минуло не дві доби, а два роки. Не хотілося ходити та спати, дівчина їла і дихала через силу. Вона чула й рахувала кожний удар серця і була впевнена, що тільки силою волі примушує його повільно здригатися у грудях.

Коли Ігор увійшов до палати, вона тихо лежала на простирадлі, витягнувши тонкі білі руки й ноги. Неначе пелюстки соняшника, розляглися навколо голови довгі пасма волосся. Вона знову здавалася мертвою, як і в перші дні у лікарні.

— Чому не зустрічаєш? — прошепотів Ігор на вухо дівчині.

Надя мовчки скривила бліді губи.

— Не побачу радості — піду назад, — суворо проговорив Ігор.

— Підеш?! — підхопилася з ліжка Надія. — То ти справді тут?! Ти не ввижаєшся мені?!

— А що, мав би?

— Лихий тебе забери, Ігорю! — закричала Надія. — Де ти забарився?! Скільки тебе можна чекати!

— А ти чекала?

Ігор сів поряд з нею і доторкнувся до золотавого волосся тихо й ніжно, як торкаються зазвичай до квітів.

— Ігорю, мені без тебе погано, — промуркотіла дівчина, нахилиючись йому на плече.

— Маю для тебе подарунок, — весело сповістив хлопець.

— Якщо це троянда, краще б ти її не приносив, — сумно відказала Надія. — Все одно не побачу.

— Ні, це парфуми, — посміхнувся Ігор, вкладаючи їй у долоню маленький флакончик.

— Дякую тобі...

Обидва замовкли, смутно похиливши голови.

— Знаєш, мене вже виганяють, — надтріснутим голосом повідомила хвора. — Кажуть, місць у лікарні бракує. А йти нікуди. Батьки в Білорусі, а тут жодної рідної душі не маю...

— Але ж ти мешкала десь до цього?..

— Так, винаймала однокімнатну квартиру неподалік від центру, — відповіла Надія. — Майже всі гроші, що я їх зароб-

ляла, вчителюючи в художній студії, йшли на неї. Тепер нема й не буде заробітку, то ж і життя не буде... Мені, Ігорю, аби кілька місяців тут протриматись, полікуватись у місті, а потім я б викликала батька і поїхала до рідного села...

— А що, як ти, — невпевнено почав Ігор, — як ти трохи погостюєш у мене? Щоправда, грошей на лікування я для тебе не зможу знайти — сам, знаєш, щойно з лікарні — але ж жити в мене ти зможеш скільки захочеш...

— А я не обтяжу тебе, твою родину? За сліпими непросто доглядати...

— Я живу з матір'ю, працюю вдома. Тож я наглядатиму за тобою.

— А мати не буде проти?

Ігор посміхнувся.

— Не буде. Вона поїде до тітки в Полтаву.

— А вона про це знає? — засміялась дівчина.

— Хіба що здогадується, — весело відповів Ігор. — Проте не турбуйся — я її не виганяю і не вижену: просто ми давно вже не відвідували родичів.

— А тобі я не заважатиму? Що ти рошиш вдома?

— Я програміст, тож відірватися на декілька хвилин від комп'ютера мені буде вкрай корисно. Протягом останніх трьох років я спілкувався виключно з ним, і він уже встиг мені набриднути.

— Тоді, якщо твоя ласка, я із задоволенням погостюю у тебе!

— Згода. Давай вчинимо так — ти збирайся, а я заберу в Сергія Петровича виписку.

— Добре, — відповіла Надія і відразу ж почала намацувати і складати у великий пакет одяг і ліки.

Ігор зайшов до кабінету головного лікаря і привітався. Сергій Петрович, немов напівсонний, похилився на стільці й пробурмотів щось незрозуміле. Серед розкиданих зім'ятих документів на столі перед ним лежали три яскраво-зелених яблука. Погляд Ігоря ніби спіткнувся об ці знайомі вже йому соковиті фрукти, і він на хвилю відволікся.

— Що, Ігорю? Щось негаразд? — запитав лікар.

— Дякувати Богу і вам, все добре, — посміхнувся хлопець. — Я на деякий час надам прихисток Надії, тож хотів би отримати її виписку.

— Ось, тримайте, — товстун простягнув йому м'ятий аркуш. — А у вас що, серйозні плани стосовно неї?

— Певно, що так, — радісно відказав Ігор.

— Тоді маю для вас пораду, — зітхнув Сергій Петрович. — Від Надії можна чекати чого завгодно. Ми давно вже знайомі з вами, і я впевнився, що ви гідна людина, тому я довіряю вам Надію. Але я добре знаю цю дівчину, тому можу лише поспівчувати вам.

— Мабуть, ви все-таки погано її знаєте, — відрізав Ігор, — раз не бажаєте їй щастя. Зі мною вона буде щасливою.

— Я знаю, — погодився лікар. — Вона отримає, що хоче, а от ви — навряд чи. Саме тому я застерігаю вас, а не її. Надію важко не кохати, а кохати ще важче.

— Я впораюсь, — пообіцяв хлопець.

— Воля ваша, — сумно відмовив товстун. — Проте, вона художниця; форма її цікавить значно більше за зміст. Тож, Ігорю, заради загального добра ви маєте молитися, аби Надя не прозріла.

— Що за ересь! — обурено вигукнув Ігор, ідучи до дверей. — У прозорні — її щастя!

— І ваша поразка. Наша поразка, її поразка, — прошепотів лікар і закрив, ніби засинаючи, очі.

Ігор вийшов з кабінету сердитий і стурбований. Чим ближче він підходив до палати, тим чіткіше розумів, що лікар, можливо, правий.

— Ти надія моя, — промовив Ігор, притискаючи дівчину до себе. — І ти залишишся зі мною.

— Звісно, залишусь, — посміхнулась вона, обіймаючи його за плечі. — А скажи-но мені, любий, який ти із себе?

— Я, я... — розгубився хлопець, — я... звичайний...

— От і добре, — відгукнулась Надія. — Йдемо додому!

Ігор взяв у ліву руку пакет, а на праву сперлася Надія. На серце його ліг важкий смуток.

“Якби вона була зряча, то втекла б від мене із криком жаху, як і інші, — подумав хлопець. — Пробач мені, Надю, пробач мені, Боже! Господи, якщо ти можеш нагородити мене за втрати, нехай все залишиться, як є... заради загального добра...”

Ігорю подобалося йти вулицею поряд з Надією, відчувати тепло маленької долоні, споглядати за танком сонячних іскорок у розкішному волоссі і знати, що він її єдина підтримка і єдина надія. Йому подобалося бути сильним, бути бажаним.

Надії також подобалося йти поруч із хлопцем. Він був таким лагідним, впевненим, надійним. Як їй хотілося його бачити! Як їй хотілося просто бачити!

Вони зайшли до квартири, тримаючись за руки. Сива Ігорева мати розгублено стояла осторонь і м'яла у висохлих руках ганчірку.

— Мамо, це Надія, — відрекомендував дівчину Ігор. — Вона житиме з нами.

Мати мовчала, і Надії стало страшно. Люди навколо вирішували її долю, а вона була відгороджена від них сліпотою. В голові не було жодних думок, кінцівки ледь-ледь ворушилися. “Будь ласка, не виганяйте, тільки не виганяйте,” — подумки благала дівчина і відчувала, що ось-ось почне просити про прихисток вголос.

— Що ж, — тихо відказала змарніла жінка, — нехай живе. Проходь, Надіє!

Дівчина нетерпляче зробила крок вперед і наштовхнулась на трюмо. Ігор підхопив Надію під руки, провів до зали і посадив на диван. Потім повернувся до матері і міцно її обійняв.

— Вона сліпа, мамусю, — пошепки промовив він. — Вона зовсім-зовсім сама. Зрозумій мене...

— Я розумію, — втомлено відповіла мати. — Проте, тобі буде важко, сину. Без грошей, захисту, без здоров'я. Вам обом потрібен догляд...

— Дякую тобі за все, — тихо відповів Ігор, цілючи зморшкувате чоло і пасмо білого волосся. — Спасибі, що ніколи не нагадувала про свої жертви, не принижувала зверхністю. Спасибі, мамо! Я твій боржник назавжди, довіку. Скільки стоятиме світ, я буду тебе любити. Але зараз... зараз мені не потрібна допомога. Ти заслужила на відпочинок, їдь до тітки на кілька тижнів, коли хочеш, а я впораюся сам.

— Хіба ж хочеш — мусиш, — посміхнулась мати. — Але я не проти. Ввечері я від'їду.

Провівши матір до автостанції, Ігор повернувся додому і почав готувати вечерю. Він помічав у собі дивовижні зміни:

легкість, веселість, здатність на все заради щастя. І щастя, він зрозумів нарешті, може у нього бути. Не просто може — буде обов'язково. Він тепер у це вірив.

Ігор зайшов до зали і зупинився посеред кімнати. Надія почула кроки і попросила папір і олівець. Ігор посадив її за стіл, поклав перед нею аркуш, а у долоню вклав ручку. Дівчина міцно стисла ручку і, по-дитячи висунувши між губ кінчик язика, доторкнулась ручкою до паперу. Ігор мовчки стояв у неї за спиною, а вона сиділа і сиділа непорушне, не наважуючись провести лінію. Раптом вона зітхнула, відкинула ручку і без сліз заридала.

— Я так хочу малювати, — стогнала вона. — Хочу і не можу. За що це мені?!

Ігор нахилився і обійняв дівчину. Надія схлипувала, але відкрила для нього обійми і притислася обличчям до його щоки.

— Ми з усім впораємося! — прошепотів Ігор.

— Ти обіцяєш?

— Обіцяю.

Дівчина посміхнулась і поцілувала його у губи.

Минув місяць. Весна прийшла рання і Запашна, немов польова квітка. Ігор і Надія сиділи перед телевізором, і він дивився, а вона слухала новини. Думки обох були десь далеко від маленької кімнати і блакитного екрану.

Вони жили удвох і були щасливими. Ігор був у захваті, коли Надії вдавалося намалювати дещо, схоже на пейзаж або людину, а Надія раділа, коли Ігор цілісний день вихваляв її за рівно застелене ліжко. Вони разом ходили до поліклініки, але розмовляли з лікарями наодинці: ані Надія, ані Ігор не хотіли зайвий раз нагадувати один одному про своє каліцтво. Вони навіть у якійсь мірі змирилися з ним і почувались удвох немов одна повноцінна людина. Удвох вони були сильними і сміливими.

Подумки повернувшись до телевізора і завжди невтішних новин, вони міцніше обнялись, зачавши у серці смуток.

— Господи, який небезпечний цей світ, — ледве промовила Надія. — Особливо для таких, як я. Як це все-таки жахливо: хворій людині залишитися наодинці з цією державою і цими людьми.

Ігор промовчав, і Надії стало боляче. Після місяця сумісного життя вона спо-

дівалася на продовження їхнього кохання, але хлопець, здавалось, не міг або не хотів закріпити ці стосунки.

— Шкода, — голосно зітхнула дівчина, навіть не зрозумівши, що вона вимовила слова безвиході вголос.

Ігор подивився на неї, і серце його ніби стислось. Красива, розумна, добра, але цілком безпорадна. Що краще: не бачити людей або самому для них не існувати? Що легше: щоб про тебе піклувалися, чи щоб ти сам піклувався про когось? Йому хотілося любові й ласки, але відповідальність за іншу людину почала його страшити. Ігор хотів би зробити вирішальний крок — на це в нього б вистачило мужності, але чи хотів він усе життя (бо все для себе хлопець вирішував раз і назавжди) присвятити хворій людині? Втрачений для людей, невже він зміг би зберегти для них Надію? Невже він зміг би забезпечити гідне життя ще для когось, коли не міг зробити цього для себе? І взагалі, потворі кохати легше, ніж кохати потвору...

— Ох, — тяжко зітхнула Надія і додала. — Хай буде, як буде. Мені нічого втрачати.

Ігор почув той тихий голос і посміхнувся.

“А мені є що втрачати, — подумав він, — своє серце. Та навіщо воно людині, яка не живе по-справжньому? Хай буде, як буде. Коли вже вона розіб’є мені серце, то принаймні моя чорна душа буде гармоніювати з моєю огидною зовнішністю”.

— А знаєш що, Надю? — голосно промовив Ігор. — Я тебе вітаю: невдовзі ми з тобою одружимося!

Ігор не йшов додому із РАГСу, а летів, немов би на сніжно-білих крилах щирого кохання. Безмежно-високе волошкове небо, перші паростки трави, обличчя людей — все здавалось веселим і привітним. Задивившись на ігрища котів під вікнами будинку, Ігор налетів на перехожого і паспорти випали з його рук. Чоловік, навіть не поглянувши на Ігоря, швидким рухом підняв документи і простяг хлопцю. Ігор хотів їх взяти, але рука залякла у повітрі: перед ним стояв здивований Вадим. Побачивши навпроти свого обличчя вдало зроблену маску, Плющ інстинктивно відсмикнув документи і стис їх так сильно, що пальці його стали білими.

— Як справи? — насилу видавив із себе Вадим.

— Добре, — похмуро відповів Ігор.

— Бачу... А де ти був?

Ігор не хотів відповідати. Він зробив крок назад і сховав руки за спиною.

— Кажуть, живеш з дівчиною? — посміхнувся Вадим.

— Живу! — спалахнув Ігор. — А що?

— То може ще й одружишся?

— То й одружуся, — з викликом кинув хлопець. — Чому б і ні? Дівчина і весела, і добра, і красива.

— Певно, ще й недобачає, — присвиснув Вадим.

— А якби і так, то яке тобі діло?!

Вадим знизав плечима й опустил погляд на документи, які і досі тримав у руках. Він відкрив верхній паспорт і побачив фото Надії.

— Що це? — вирячив очі Плющ. — Де ти взяв Надин паспорт?

— Де взяв, там більше немає, — відповів Ігор. — Дай його мені негайно.

— Не віддам, доки не поясниш, — наполягав Вадим. — Ну, кажи!

— Вона сама мені його дала! — закричав роздратований парубок. — Сама! Сама, бо ми одружуємося!

Він вирвав документи з рук застиглого від здивування Плюща і попрямував до під’їзду.

— А коли... коли ж... це станеться?! — закричав йому навздогін Вадим.

— А йди ти під три чорти, собака! Нічого я тобі не скажу!

— Ну то й не треба, — криво посміхнувся Вадим. — Сам дізнаюся і привітаю.

— Не хочу тебе ані бачити, ані чути!

Ігор зайшов до квартири смутний і ніби тяжко хворий. Плющ завжди приносив йому самі нещастя.

Вони стояли посеред просторої холодної зали, взявшись за руки. Із стриманим захватом дивилися на них великі осяяні вікна величної сталінської будівлі. Не так їм обом уявлялася колись ідеальна шлюбна церемонія, але вони були щасливі — лише удвох на весіллі, лише удвох у житті.

Весела жінка з дивною зачіскою вже почала виголошувати свою урочисту промову, коли поріг переступив захеканий чоловік. Ігор глянув на нього і неначе пірнув у крижану воду.

Вадим наблизився до пари і махнувши жінці рукою, наказав:

— Зупиніться!

Ігор, холонучи від жаху, заперечив порухом голови, і жінка продовжила говорити. Надія так сильно стисла руку нареченого, що Ігор мало не закричав.

— Надю! — перекрикуючи працівницю РАГСу, наполягав Вадим. — Надю, не роби цього! Ти пошкодуєш! Ти не знаєш, хто це!

Він схопив дівчину за руку і смикнув, проте Ігор не відпускав маленьку гарячу долоню.

— Надю! Не помилися! — галасував Плющ.

— Досить! — крикнула Надя жінці. — Досить бурмотіти! А ти, — вона повернулася до Вадима, — звідки взявся? Як ти мене знайшов? Може, ти прийшов за мною?! Ти хочеш мене забрати і одружитися прямо зараз?! Ти мене кохаєш?!

— Ні, але я хочу тебе застерегти! Ти просто не бачила, який він страшний! У нього знівечене все тіло! Він ходить у масці, бо людям не можна бачити такий жах!

Надія мовчки повернулася до нареченого і спробувала звільнити руку. Ігор покірно відпустив дівчину, схиливши у безнадії голову.

— Скінчено, — тихо промовив він. — Ти знову все зіпсував. Ти зруйнував моє життя, Вадим. Я врятував тебе, а ти на знак подяки штовхнув мене у пекло. Ти забрав все моє, так забирай і її! Пограйся і викинь на смітник, прожени без жалю, бо вона моя, бо я люблю її, і мені буде гірко! Ти ж мрієш, щоб я страждав, мрієш, щоб я скоріше вмер, адже борг твій такий великий, що ти ніколи, ніколи його не сплатиш! Я ненавиджу тебе! Ненавиджу! Будь ти проклятий! — і він, схопивши Вадима, плюнув йому у обличчя.

— От бачиш — він псих! — закричав Плющ, задкуючи і витираючи рукавом обличчя. — Він каліка, виродок, потвора!

— Я теж каліка, — тихо промовила Надя. — То і я потвора?

— Ти — інше, — спробував виправдовуватися Вадим. — Ти вродлива.

— І все ж ти мене кинув. Всі мене кинули — окрім нього. І я маю вірити зараз, що єдина нормальна людина у світі — монстр? Я маю вірити тобі, тому, хто мене зрадив?

— Не я один, усі інші скажуть те саме!

— Я знаю інших — вовків у овечій шкурі! Тих брехунів, що тицяють пальцем у одного, аби ніхто не побачив загальних недоліків. Я і він — ми потвори віднедавна, а ти і вони — від віку й назавжди!

— Іди геть! — закричав Ігор, штовхаючи Плюща у груди. — Не псуй нам повітря своєю жовчу, своїм смердючим диханням, лицеміре! Тобі поряд з нами не місце!

І, повернувшись до Надії і обійнявши її за плечі, тремтячим голосом промовив:

— То що скажеш, моя Надіє?

— Все, що хочеш, мій чоловіче, — посміхнулася дівчина, простягаючи до нього руки.

Ігор вніс молоду дружину до кімнати і, поставивши на ноги біля відкритого вікна, зняв маску і відкрив пляшку дорогого червоного вина. Один повний по вінця бокал вклав у долоню Надії, другий взяв сам і, все ще здригаючись від хвилювання, жадібно притулив його до спраглих губ. Крапля скла по підборіддю і впала на білу сорочку.

— Ой, — зойкнула Надія, торкаючись тоненьким пальцем червоної плямки. — Зіпсував!

Ігор здивовано поглянув на Надію. Вона зняла окуляри, і її чудові очі — а вони виявилися веселими і яскравими, як сонячний бурштин, — потонули у його зажуреному темно-синьому погляді. Несподівана здогадка оглушила Ігоря, примусивши його похитнутися.

— Ти що... ти бачиш?! — Надія посміхалася.

— О Боже! — у паніці закричав Ігор, затуляючи долонями обличчя. — Боже! І давно?

— Досить давно, щоб усе роздивитися.

— І що ж ти побачила?! — з викликом вигукнув Ігор, відкриваючи обличчя і підступаючи до Надії.

— Ти мене обманув, — спокійно і серйозно зауважила Надія. — Ти казав, що ти звичайний. А це неправда. Ти дуже особливий, ти найкращий, Ігорю!

— Можливо, ти бачила ще щось?

— Лише дещо, — усміхнулася дівчина, обіймаючи чоловіка. — Стежку у майбутнє, до щастя.

Луганськ,
січень 2008 р.